

включати реакцію на зміну конкурентного середовища на міжнародному рівні.

Таким чином, розвиток глобальної конкуренції викликає необхідність вироблення економічної стратегії, спрямованої на підвищення конкурентоспроможності підприємств на міжнародному ринку.

Висновки

Забезпечення конкурентоспроможності підприємства на міжнародному ринку в XXI ст. набуло особливої значущості, оскільки глобалізація є визначальною рисою розвитку світової економіки, і все більше посилюється залежність економік країн від зовнішнього ринку. В даний час для досягнення високого рівня конкурентоспроможності необхідно не тільки мінімізувати витрати, але і володіти повною інформацією про діяльність конкурентів, інноваціях та нововведеннях на ринку.

Список використаних джерел

1. Шестопалова Н.С. Конкурентоспроможність на світовому ринку: [Електронний ресурс] / Н.С. Шес-

топалова // Економіка. – 2015. – № 11. – Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/v/konkurentosposobnost-na-mirovom-rynke>.

2. Портер М. Міжнародна конкуренція / М. Портер; пер. з англ. – М.: Міжнародні відносини, 1993. – 896 с.

3. Портер М. Конкуренція / М. Портер; пер. з англ. – М.: Видавництво Вільямс, 2001. – 495 с.

4. Харчук Т.В. Підходи до визначення конкурентних переваг підприємства / Т.В. Харчук // Економіка та управління. – 2011. – № 6. – С. 68–71.

5. Позиція України в рейтингу країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності 2015–2016: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analitika/pozyciya-ukrayiny-v-reytingu-krayin-svitu-za-indeksom-globalnoyi-konkurentospromozhnosti-0>.

6. Антонюк Л. Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації / Л. Л. Антонюк / Монографія. – К.: КНЕУ, 2004, – 273 с.

7. Котлер Ф. Маркетинг менеджмент: пер. с англ. под ред. Л.А. Волковой, Ю.Н. Каптуревского / Ф.Котляр., – Петербург: – СПб. Питер, 2002. – 752с].

Т.Е. БЕЛЯЛОВ,

*к.е.н., доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київського національного університету технологій та дизайну*

В.В. КАПАШНИКОВ,

магістр Київського національного університету технологій та дизайну

Управління фінансовою стійкістю підприємства

У статті обґрунтовано значення фінансової стійкості як основного індикатора фінансового благополуччя підприємства. Окреслено основні завдання аналізу фінансової стійкості підприємства та систему факторів, які на неї впливають. Наведені основні фінансові коефіцієнти фінансової стійкості підприємства. На основі балансової інформації підприємства визначено типи фінансової стійкості та їх характеристики. Здійснено прогноз інтегрального показника фінансової стійкості на перспективу з використанням методів ковзного середнього, експоненціального згладжування та аналітичного вирівнювання.

Ключові слова: фінансова стійкість, стійкий фінансовий стан, етапи фінансової стійкості, управління фінансовою стійкістю.

Т.Э. БЕЛЯЛОВ,

*к.э.н., доцент кафедры финансов и финансово-экономической безопасности
Киевского национального университета технологий и дизайна*

В.В. КАПАШНИКОВ,

магистр Киевского национального университета технологий и дизайна

Оценка и прогнозирование финансовой устойчивости предприятия

В статье обосновано значение финансовой устойчивости как основного индикатора финансового благополучия предприятия. Определены основные задачи анализа финансовой устойчивости предприятия и систему факторов, которые на нее влияют. Приведены основные финансовые коэффициенты финансовой устойчивости предприятия. На основе балансовой информации

предприятия определены типы финансовой устойчивости и их характеристика. Осуществлен прогноз интегрального показателя финансовой устойчивости на перспективу с использованием методов скользящей средней, экспоненциального сглаживания и аналитического выравнивания.

Ключевые слова: финансовая устойчивость, устойчивое финансовое состояние, этапы финансовой устойчивости, управления финансовой устойчивостью.

T. BELYALOV,

Ph.D, associate professor of Kyiv National University of Technology and Design

V. KALASHNIKOV,

Master of the Kiev National University of Technology and Design

Estimation and forecasting of the financial stability of the enterprise

The article substantiates the importance of financial stability as the main indicators of financial well-being of the enterprise. The main tasks of the analysis of financial stability of the enterprise and the system of factors influencing it are outlined. The main financial coefficients of financial sustainability of the enterprise are given. The types of financial stability and their characteristics are determined on the basis of the company's balance sheet information. The forecast of the integral indicator of financial sustainability for the future using the methods of moving average, exponential smoothing and analytical alignment is carried out.

Keywords: financial stability, stable financial condition, stages of financial stability, financial stability management.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку економіки стабільність вітчизняних підприємств, позитивна динаміка фінансово-економічних показників діяльності, зростання ринкової вартості вагомо залежать від адаптації підприємств до динамічних змін внутрішнього та зовнішнього середовища. Фінансова стійкість підприємства є невід'ємним поняттями ринкової економіки. Кожен суб'єкт господарювання прагне підтримувати стійкий фінансовий стан, абсолютну ліквідність та платоспроможність. Головною проблемою ефективного функціонування підприємств України сьогодні є відсутність такої комплексної оцінки фінансової стійкості, яка б дійсно давала керівництву підприємства виявляти слабкі місця та приймати оптимальні управлінські рішення. Саме тому вивчення даної тематики є актуальним та своєчасним етапом наукових досліджень.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Дослідженням питань фінансового забезпечення ефективної діяльності підприємств, що сприятиме досягненню їх фінансової стійкості, займалися багато учених, а результати їх здобутків висвітлені у наукових працях. Більшість науковців стверджують, що фінансова стійкість є головним компонентом стійкої та стабільної діяльності підприємства. Основні аспекти даної проблеми в своїх працях порушували Е.Альтман, О. Барановський, М. Білик, І.Бланк, Ф. Бутинець,

Дж. К. Ван Хорн, В. Василенко, Л. Лахтіонова, Є. Мних, В. Савчук, Г. Савицька, О. Тарещенко, А. Шеремет та інші.

Результатом досліджень авторів стала низка теоретичних і методичних підходів щодо визначення та оцінки рівня фінансової стійкості підприємства. Але й нині ведуться дискусії щодо цих питань. Існує невизначеність впливу зовнішніх чинників та їх кількісна оцінка на рівень фінансової стійкості підприємств. Потребують вдосконалення методичні та практичні аспекти комплексної оцінки фінансової стійкості, що обумовлює актуальність проведення подальших досліджень та пошуку нових способів вирішення поставленої проблеми.

Метою статті є дослідження теоретичних підходів до визначення сутності фінансової стійкості підприємства та узагальнення практичних аспектів її оцінки та прогнозування.

Виклад основного матеріалу. Діяльність підприємств в сучасних умовах господарювання здійснюється під негативним впливом багатьох факторів. Це – нестабільність регуляторного законодавства, податкове навантаження, інфляція, обмежений доступ до кредитних ресурсів, конкуренція, недосконалість фінансового ринку. Мінімізація або нейтралізація негативного впливу цих факторів закладається в основу стратегічного управління підприємством.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Комплексність категорії фінансової стійкості підприємства полягає у відображенні в ній рівня фінансового стану та фінансових результатів підприємства, його здатності виконувати свої фінансові зобов'язання та забезпечувати подальший розвиток при збереженні кредитоспроможності і фінансової незалежності під впливом внутрішніх та зовнішніх чинників [1].

У більшості наукових праць фінансова стійкість підприємства розглядається у вузькому розумінні як окремі показники фінансового стану. Одні з них що показують співвідношення окремих складових капіталу, інші – достатній обсяг майна для погашення зобов'язань, або, навпаки, достатність ресурсів для формування окремих складових активів.

Так, Цал–Цалко Ю.С. поняття фінансової стійкості трактує як рівень забезпеченості потреб господарської діяльності фінансовими ресурсами щодо їх наявності, розміщення і використання. Чим вища ефективність управління цими ресурсами, тим вищий рівень фінансової стійкості підприємства [2].

Бланк І.А. фінансову стійкість визначає як характеристику стабільності фінансового стану підприємства, що забезпечується високою часткою власного капіталу в загальній сумі фінансових ресурсів, які використовуються [3].

Інший підхід висвітлюють Башнянин Г.І. і Лінтур І.В., які під фінансовою стійкістю розуміють «здатність підприємства чи організації, в повній мірі функціонувати і розвиватися, а також зберігати рівновагу балансу як у зовнішньому, так і у внутрішньому середовищі, що гарантує здатність під-

приємства вчасно розплачуватись з кредитами, а також інвестиційну привабливість. Фінансову стійкість і стабільність підприємства забезпечує його виробнича, комерційна і фінансова діяльність» [4].

Для аналізу фінансової стійкості використовують низку абсолютних та відносних показників. Набір цих показників може змінюватися, насамперед, залежно від мети аналізу, використовуваної методики або професійності аналітиків.

Серед відносних показників найчастіше використовуються: коефіцієнт незалежності (автономії), коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами, коефіцієнт фінансового левериджу, коефіцієнт фінансової стійкості тощо.

Абсолютні показники фінансової стійкості визначаються відносно рівня забезпечення запасів і витрат власними та позиченими коштами.

Фінансові коефіцієнти та абсолютні показники фінансової стійкості визначаються за даними бухгалтерського балансу і характеризують фінансову стабільність підприємства з погляду співвідношення власних і залучених фінансових ресурсів.

Для визначення типу фінансової стійкості відділяється трикомпонентний тип фінансової стійкості підприємства. Дана модель побудована на аналізі покриття власним капіталом, довгостроковим капіталом та загальним об'ємом капіталу підприємства вартості запасів та витрат.

Розглянемо оцінку фінансової стійкості на прикладі ТОВ «Укрюгімпекс» (табл. 1).

Таблиця 1. Тип фінансової стійкості ТОВ «Укрюгімпекс», тис. грн.

Показники	2014	2015	2016
Джерела власних коштів	1661	2407	3484
Необоротні активи	365	304	237
Наявність власних оборотних коштів (ряд. 1 – ряд. 2)	1296	2103	3247
Довгострокові кредити і позикові кошти (довгострокові зобов'язання)	0	0	0
Наявність власних і довгострокових позикових джерел коштів для формування запасів і витрат (ряд. 3 + ряд. 4)	1296	2103	3247
Короткострокові кредити і позикові кошти (поточні зобов'язання)	3662	3732	1621
Загальна величина основних джерел коштів для формування запасів (ряд. 5 + ряд. 6)	4958	5835	4868
Загальна величина запасів	2651	2541	1799
Надлишок (+), нестача (-) власних оборотних коштів (ряд. 3 – ряд. 8)	-1355	-438	1448
Надлишок (+), нестача (-) власних оборотних коштів і довгострокових позикових коштів для формування запасів (ряд. 5 – ряд. 8)	-1355	-438	1448
Надлишок (+), нестача (-) загальної величини основних джерел коштів для формування запасів (ряд. 7 – ряд. 8)	2307	3294	3069
Тип фінансової стійкості	Проблемний стан	Проблемний стан	Абсолютно стійкий

Як бачимо з розрахунків, в 2015 році підприємство відчуває нестачу власних оборотних коштів і довгострокових позикових коштів для формування запасів. Це створює ризики фінансової стійкості, адже в разі обмеження короткострокових позикових джерел фінансування, підприємство не зможе створювати резерви сировини, товарів і матеріалів для безперебійної роботи. Тому тип фінансової стійкості – проблемний стан.

В 2016 році підприємство відчуває достатність власних оборотних коштів і довгострокових позикових коштів для формування запасів у розмірі 3069 тис. грн. Тобто в 2016 році у підприємства абсолютно стійкий фінансовий стан.

Необхідним є формування узагальнюючих показників для комплексного аналізу фінансової стійкості. Узагальнюючі показники розробляються за кожним із напрямів з урахуванням відібраних на другому етапі окремих коефіцієнтів та їх вагомості [5].

Проаналізувавши думки різних авторів стосовно важливості кожного із показників для оцінювання фінансової стійкості, можна визначити, що найповніше розкривають стан фінансової стійкості підприємства такі показники як коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової залежності і коефіцієнт фінансового левериджу. Отже, інтегральний показник для оцінювання стану фінансової стійкості підприємства може бути розрахований наступним чином [6]:

$$\Phi C = \beta_1 \times \beta_2 \times \beta_3 \sqrt{\left(\frac{KA_{\phi}}{KA_n}\right)^{\beta_1} \times \left(\frac{K\Phi Z_{\phi}}{K\Phi Z_n}\right)^{\beta_2} \times \left(\frac{K\Phi L_{\phi}}{K\Phi L_n}\right)^{\beta_3}} \quad (1)$$

та

$$\Phi C = \frac{\beta_1 \times KA + \beta_2 \times K\Phi Z + \beta_3 \times K\Phi L}{\beta_1 + \beta_2 + \beta_3} \quad (2)$$

де ΦC – фінансова стійкість підприємства;

β_i – вагомість i -того коефіцієнта;

KA – коефіцієнт автономії;

$K\Phi Z$ – коефіцієнт фінансової залежності;

$K\Phi L$ – коефіцієнт фінансового левериджу.

Беручи до уваги нормативні значення показників, розрахунок інтегрального показника фінансової стійкості підприємства може бути розрахований наступним чином:

$$\begin{aligned} \Phi C &= 1 \times 0,67 \times 0,5 \sqrt{\left(\frac{KA_{\phi}}{0,5}\right)^1 \times \left(\frac{K\Phi Z_{\phi}}{2}\right)^{0,67} \times \left(\frac{K\Phi L_{\phi}}{0,5}\right)^{0,5}} = \\ &= 0,335 \sqrt{\left(\frac{KA_{\phi}}{0,5}\right)^1 \times \left(\frac{K\Phi Z_{\phi}}{2}\right)^{0,67} \times \left(\frac{K\Phi L_{\phi}}{0,5}\right)^{0,5}} \quad (3) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \Phi C &= \frac{1 \times KA + 0,67 \times K\Phi Z + 0,5 \times K\Phi L}{1 + 0,67 + 0,5} = \\ &= \frac{1 \times KA + 0,67 \times K\Phi Z + 0,5 \times K\Phi L}{2,17} \quad (4) \end{aligned}$$

Узагальнюючі показники фінансової стійкості ТОВ «Укрюгімпекс» складають:

$$\Phi C_{2014} = \frac{1 \times 0,68 + 0,67 \times 1,47 + 0,5 \times 0,47}{2,17} = 0,876$$

$$\Phi C_{2015} = \frac{1 \times 0,68 + 0,67 \times 1,47 + 0,5 \times 0,47}{2,17} = 0,876$$

$$\Phi C_{2016} = \frac{1 \times 0,58 + 0,67 \times 1,73 + 0,5 \times 0,73}{2,17} = 1,078$$

Таким чином, при негативній динаміці окремих показників, узагальнюючий показник фінансової стійкості підприємства в 2016 році збільшується.

Процес забезпечення фінансової стійкості має бути спрямований на зменшення негативного впливу загроз на діяльність підприємства; створення передумов ефективної реалізації запланованих дій.

Головними принципами підтримання фінансової стійкості є: активне реагування на зміни внутрішніх та зовнішніх факторів; системність управління; врахування можливості реалізації ризиків; використання показників, що дають змогу надати реальну оцінку фінансової стійкості підприємства; інтегрованість із загальною системою управління; орієнтир на досягнення стратегічних цілей підприємства; розроблення та використання якісного інструментарію обґрунтування фінансових рішень в умовах невизначеності та ризику [7].

Основою фінансового прогнозування є узагальнення та аналіз наявної інформації з наступним моделюванням і врахуванням факторів можливих варіантів розвитку ситуації та фінансових показників. Методи та способи прогнозування мають бути достатньо динамічними для того, щоб своєчасно взяти до уваги ці зміни [8].

Основним елементом в будь-якій моделі прогнозування є тренд чи лінія основної тенденції зміни ряду. В більшості моделей передбачається, що тренд є лінійним, однак таке припущення не завжди закономірно і може негативно вплинути на точність прогнозу.

Метод ковзного середнього. З точки зору використання метод ковзного середнього досить простий. Термін «ковзне середнє» використовується тому, що нове середнє обчислюється і слугує в якості прогнозу кожен раз, коли в розпорядженні виявляється нове спостереження [9].

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Для ряду y_1, y_2, \dots, y_n визначається інтервал згладжування m , де $m < n$. Якщо необхідно згладити коливання, то за можливості інтервал згладжування обирають значним. Величину m зменшують, коли необхідно зберегти незначні коливання. Далі для перших m рівнів часового ряду обчислюється їхнє середнє арифметичне. Потім інтервал згладжування зсувається на один рівень праворуч, операції повторюються і т. д [10].

Для обчислення згладжених рівнів ряду \hat{y}_t використовується формула

$$\hat{y}_t = \frac{\sum_{t=t-p}^{t+p} p^y t}{m}, t > p \quad (5)$$

Розрахунок ковзних значень узагальнюючого показника фінансової стійкості представлено в табл. 2.

Представимо отримані значення графічно на рис. 1. Метод ковзного середнього використовують для рядів, які мають лінійний тренд, а метод експоненційного згладжування використовують у тих випадках, коли прогнозування здійснюється на підставі рядів динаміки, в яких тренд несталий чи в яких тренда немає.

Метод експоненціального згладжування. Експоненціальне згладжування – це дуже популярний метод прогнозування багатьох часових рядів. Історично метод був незалежно відкритий Броуном і Холтом.

Експоненціальне згладжування – це різновид методу ковзного середнього. Однак замість того, щоб при складанні прогнозу призначати однакові вагові коефіцієнти всім спостереженнями, метод експо-

Таблиця 2. Динаміка узагальнюючого показника фінансової стійкості ТОВ «Укрюгімпекс»

Рік	Квартал	Узагальнюючий показник фінансової стійкості	Ковзні за 3 квартали	
			суми	середні
2014	1	0,869	–	–
	2	0,874	2,615	0,872
	3	0,872	2,622	0,874
	4	0,876	2,629	0,876
2015	1	0,881	2,636	0,879
	2	0,879	2,635	0,878
	3	0,875	2,63	0,877
	4	0,876	2,638	0,879
2016	1	0,887	2,671	0,890
	2	0,898	2,847	0,949
	3	1,052	3,038	1,013
	4	1,078	3,143	1,048
2017 (прогноз)	1	1,013	3,138	1,046
	2	1,048	3,106	1,035
	3	1,046	3,129	1,043
	4	1,035	3,125	1,042

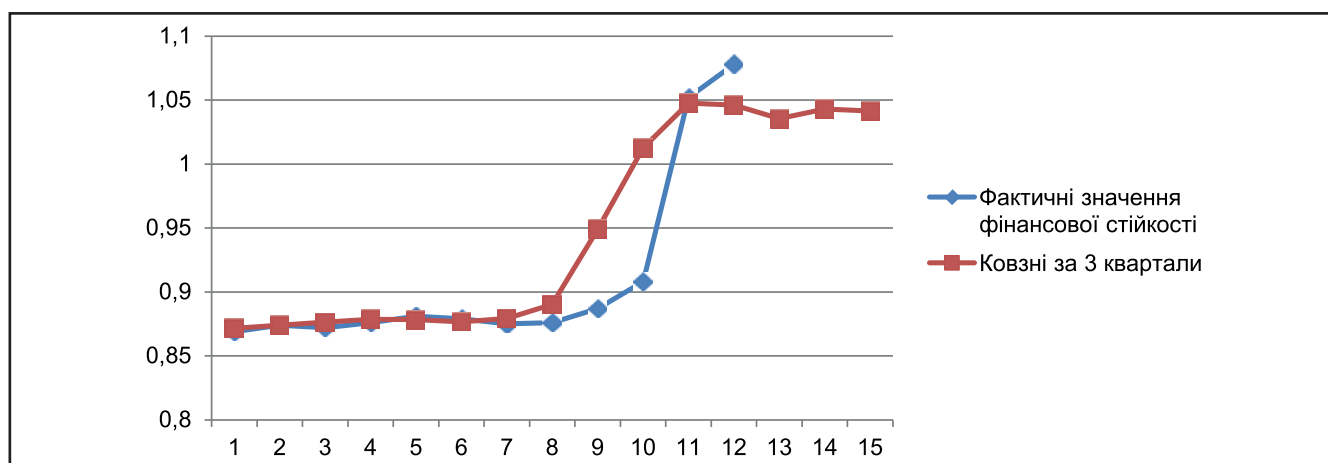

Рисунок 1. Фактичні та ковзні значення узагальненого показника фінансової стійкості ТОВ «Укрюгімпекс»

ненціального згладжування надає найбільші вагові коефіцієнти самим останнім спостереженням, тому що вони несуть у собі найбільше інформації про те, що найімовірніше станеться в майбутньому.

Особливість даного методу полягає в тому, що в процедурі знаходження згладженого рівня використовуються тільки попередні рівні ряду, взяті з певною вагою. Причому вага спостереження стає тим меншою, чим далі вона знаходиться від рівня, для якого визначається згладжене значення [9].

Експоненціальне згладжування здійснюється за формулою

$$\hat{y}_t = \alpha \cdot y_t + (1-\alpha) \cdot \hat{y}_{t-1} \quad (6)$$

де α – параметр згладжування ($0 < \alpha < 1$);

величина $b = 1 - \alpha$ називається коефіцієнтом дисконтування.

Величину \hat{y}_{t-1} також можна подати у вигляді суми фактичного значення рівня \hat{y}_{t-1} та згладженого значення

попереднього спостереження \hat{y}_{t-2} , взятих із певною вагою. У конкретних задачах прогнозування вихідний параметр y_0 вибирають або рівним значенню першого рівня ряду динаміки y_1 , або таким, що дорівнює середній арифметичній декількох членів ряду.

Рівняння регресії характеризує кореляційну залежність ендогенної змінної від екзогенних змінних.

Розрізняють модель (рівняння) парної регресії:

$$y_t = a_0 + a_1 \cdot x_t + \varepsilon_t$$

та множинної регресії

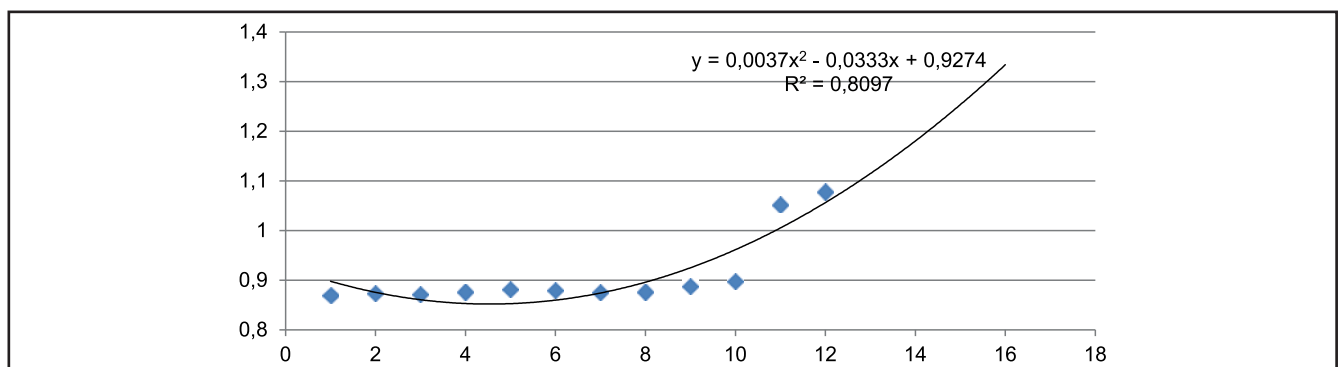
$$y_t = a_0 + a_1 \cdot x_{1t} + a_2 \cdot x_{2t} + \dots + a_m \cdot x_{mt} + \varepsilon_t$$

Рівняння регресії передбачає, що існує лише односторонній зв'язок між залежною (ендогенною) змінною y_t та незалежними (екзогенними) змінними $x_{1t}, x_{2t} \dots$

Аналіз побудованих в Excel трендів показника фінансової стійкості показав, що найбільш достовірною є поліноміальна функція, представлена на рис. 2.

Таблиця 3. Прогнозування узагальнюючого показника фінансової стійкості методом експоненціального згладжування

Рік	Квартал	Узагальнюючий показник фінансової стійкості	Прогнозні результати
2014	1	0,869	–
	2	0,874	0,872
	3	0,872	0,872
	4	0,876	0,873
2015	1	0,881	0,876
	2	0,879	0,877
	3	0,875	0,876
	4	0,876	0,876
2016	1	0,887	0,881
	2	0,898	0,888
	3	1,052	0,953
	4	1,078	1,003
2017 (прогноз)	1	1,013	1,007
	2	1,048	1,023
	3	1,046	1,032
	4	1,035	1,033

Рисунки 2. Поліноміальна функція динаміки узагальненого показника фінансової стійкості ТОВ «Укрюгімпекс»

Рисунок 2. Поліноміальна функція динаміки узагальненого показника фінансової стійкості ТОВ «Укрюгімпекс»

При використанні поліноміальної функції коефіцієнт детермінації становить $R^2=0,8097$, що з високим рівнем точності описує динаміку показника фінансової стійкості ТОВ «Укрюгімпекс».

Всі розглянуті моделі прогнозування засвідчили, що протягом наступного року узагальнюючий показник фінансової стійкості щокварталу збільшується.

Висновки

Досліджуючи підходи до визначення суті фінансової стійкості підприємства, фактори впливу та результати прогнозування можна узагальнити, що фінансова стійкість з основою виживання і стабільного становища підприємства в ринкових умовах господарювання. Для забезпечення фінансової стійкості підприємства та запобігання виникненню кризових явищ необхідно оцінити всі фактори, які впливають на його діяльність.

Список використаних джерел

- 1.Тридід О.М. Багатокритеріальна класифікаційна система факторів динаміки фінансової стійкості підприємства / О.М. Тридід, К.В. Орехова. – Х., 2005. – 36 с.
- 2.Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз / Ю. С. Цал-Цалко. – К., 2008. – С. 327–345.
- 3.Бланк И.А. Финансовый менеджмент: учебный курс. – К.: Ника-Центр; Эльга, 2001. – 528 с.

- 4.Башнянин Г.І. Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращення // Г.І. Башнянин, І.В. Лінтур / Економіка і суспільство. – 2015. – № 1. – С. 65–68.

- 5.Маляр Ю.М. Удосконалення оцінки фінансового стану підприємства на основі використання інтегрального показника / Ю.М. Маляр, Т.Є. Рубан // Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна. – 2004. – № 82. – С. 189–195.

- 6.Бень Т.Г. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства / Т.Г. Бень, С.Б. Довбань // Фінанси України. – 2002. – № 6. – С. 53–61.

- 7.Яловий Г. К. Концептуальні підходи до визначення фінансової стійкості підприємства / Г. К. Яловий, Н. П. Бакеренко // Економічний вісник НТУУ «КПІ»: збірник наукових праць. – 2011. – № 8. – С. 267–272.

- 8.Слободян, Н. Г. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах: методологія і практика [Текст] / Н.Г. Слободян // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2014. – Том 18. – № 2. – С. 239–245.

- 9.Кулявець В.О. Прогнозування соціально-економічних процесів: навч. посібник / В.О. Кулявець. – К.: Кондор, 2009. – 194 с.

- 10.Антонова Л.В. Економетрика: навч. посіб. / Л.В. Антонова, О.О. Ляховець. – Миколаїв: ЧДУ ім. П. Могили, 2011. – 232 с.

О.І. ПОПРОЗМАН,

к.е.н., доцент Національний університет фізичного виховання і спорту України

Формування взаємозв'язків та взаємодія функцій менеджменту з метою удосконалення роботи підприємств

У статті проводиться аналіз економіки, як складної системи, у котрій економічні процеси відображаються у вигляді руху і перетворення інформації, застосовується системний підхід до економіки з урахуванням функціональної теорії організації.

Ключові слова: менеджмент, економічні процеси, управління виробництвом, система, система управління, функції управління, виробництво, функція, функціональні підрозділи, управління підприємством, управління економічною діяльністю.

А. И. ПОПРОЗМАН,

к.э.н., доцент Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Формирование взаимосвязей и взаимодействие функций менеджмента с целью усовершенствования работы предприятий

В статье проводится анализ экономики, как сложной системы, в которой экономические